

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
SREDNJOBOSANSKI KANTON/ KANTON SREDIŠNJA BOSNA

KANTONALNI SUD U NOVOM TRAVNIKU

Broj: 46 0 P 094360 21 GŽ

Novi Travnik, 11.11.2021. godine

Kantonalni sud u Novom Travniku, u vijeću sastavljenom od sudaca: Stane Imamović, kao predsjednice vijeća, Mirjane Grubešić i Senada Begović, kao članova vijeća, u pravnoj stvari tužitelja I.M., sin M., iz B., ... , zastupan po punomoćnicima Esmi Husejnbegović i Safetu Rustempašić, advokatima iz Zajedničke advokatske kancelarije u Bugojnu, protiv tuženih: D.D., sin Lj., iz B., Ul. ... i Lj.C., sin I., iz B., Ul. ... zastupan po punomoćniku Senadu Hadžiabdić, advokatu iz Bugojna, radi isplate duga, v.sp. 10.001,00 KM, odlučujući po žalbi tužitelja izjavljenoj protiv presude Općinskog suda u Bugojnu broj: 46 0 P 094360 19 P od 22.02.2021. godine, na sjednici vijeća održanoj dana 11.11.2021. godine, donio je slijedeću:

PRESUDU

Žalba tužitelja se odbija kao neosnovana i u odbijajućem dijelu (stav 2. izreke) potvrđuje presuda Općinskog suda u Bugojnu broj: 46 0 P 094360 19 P od 22.02.2021. godine.

Odbija se zahtjev drugotuženog Lj.C. za naknadu troškova sastava odgovora na žalbu u iznosu od 974,00 KM kao neosnovan.

Obrazloženje

Presudom prvostupanjskog suda (stav 1. izreke) obvezan je prvotuženi D.D. da tužitelju na ime duga isplati iznos od 20.015,00 KM, sa zakonskom zateznom kamatom od dana 23.07.2019. godine do konačne isplate, kao i da tužitelju nadoknadi troškove parničnog postupka u iznosu od 3.548,40 KM, sve u roku od 30 dana pod prijetnjom prinudnog izvršenja. Stavom 2. izreke presude odbijen je tužbeni zahtjev tužitelja u dijelu u kojem zahtijeva da se drugotuženi Lj.C. zajedno sa I-tuženim obveže na solidarno izmirenje duga iz stava 1. presude.

Protiv navedene presude u odbijajućem dijelu (stav 2. izreke) žalbu je pravovremeno izjavio tužitelj zbog pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja, pogrešne primjene materijalnog prava i povrede odredaba parničnog postupka s prijedlogom da se prvostupanjska presuda u pobijanom dijelu preinači i obveže drugotuženi zajedno sa prvotuženim na solidarno izmirenje duga iz stave 1. presude. U žalbi ističe da nije sporno u ovoj pravnoj stvari da je tužitelj pozajmljivao novac prvotuženom D.D. ranije C., da nije sporno također da su se te pozajmice odvijala obročno u nekoliko odvojenih navrata, da je tužitelj u tom pravcu izvršio transakcije i učinjene pozajmice dokumentovao kroz notarski obrađenu izjavu u kojoj prvotuženi

priznaje dug, kao i putem bankovnih isplatnica iz čijeg se sadržaja vidi količina isplaćenog odnosno podignutog novca sa računa tužitelja, te posebno iz vremena kada su isplatnice sačinjene nesporno izvodi zaključak da se tim isplatnicama dokazuje da je potraživani novac tužitelj zaista pozajmio prvotuženom. Činjenične navode tužitelja tuženi niti jednim dokazom nije osporio, niti je osporio dokaze tužiteljske strane koji su izvedeni na okolnost da je novac tužitelj zaista posudio prvotuženom, kao i da je drugotuženi pristupio dugu odnosno da se pored prvotuženog povjeriocu obvezao da će predmetni dug ispuniti. U odgovoru na tužbu tuženi samo paušalno osporava tužbene navode, te da je u podnesku od 28.12.2019. godine drugotuženi izjavio da sa izvršenim pozajmicama nema nikakve veze, da njemu tužitelj nikada nije pozajmljivao nikakav novac, dok je prvotuženi istakao da tužitelju ne duguje ništa, pa iz takvih navoda proizilazi da tužitelj nikada nije pozajmio potraživani novac niti jednom od tuženih, što se iz izvedenih dokaza ne može zaključiti. Tuženi nisu čak pristupili niti na jedno ročište, posebno na ročište za glavnu raspravu, kako bi dali izjavu u svojstvu parnične stranke pa je sud pogrešno primijenio član 8. Zakona o parničnom postupku jer je mogao izvesti zaključak o nespornim činjenicama da je tužitelj pozajmio novac prvotuženom, a drugotuženi pristupio dugu u smislu odredbe člana 451. Zakona o obligacionim odnosima na način da je slanjem SMS poruka i kroz telefonski razgovor tužitelju jamčio za dug prvotuženog i obećao da će on sve izmiriti tužitelju uključujući kamatu i ostale troškove koje je imao (razročenje ranije oročenih sredstava). Drugotuženi ne može tvrditi da u vrijeme održavanja glavne rasprave nije bio u BiH kada mu je sudski kurir neposredno uručio poziv pa je i ovu okolnost trebalo posebno cijeniti, jer da je drugotuženi bio siguran da nema ništa sa dugom onda bi zasigurno pristupio na glavnu raspravu i dao iskaz. Iz notarske izjave se također uočava da je ta izjava data kako na prijedlog prvotuženog, tako i na prijedlog drugotuženog. I saslušani svjedok S.I. je potvrdio da je prilikom komunikacije sa drugotuženim isti izjavio da će riješiti stvar sa tužiteljem, te da se svjedok treba brinuti za svoju porodicu. Već iz ovog dijela iskaza saslušanog svjedoka se nazire da je drugotuženom poznato da je tužitelj pozajmljivao novac prvotuženom i da je bio upoznat sa svim detaljima, jer bi inače rekao kao što je naveo i u odgovoru na tužbu da sa predmetnim pozajmicama nema nikakve veze. Navedeni svjedok je u svom iskazu također naveo kako ga je drugotuženi molio da ne dođe na sud da svjedoči, dok mu je prvotuženi nudio iznos od 500 eura kako bi pred sudom krivo svjedočio i iskazao kako je prvotuženi isplatio tužitelja po osnovu predmetnog duga. U nastavku iskaza svjedok je pojasnio kako posjeduje broj telefona drugotuženog, da je taj broj telefona bio izvješten na lokalu i označen kao broj drugotuženog (identično je izjavio i tužitelj), kao i da su SMS poruke drugotuženog koje je sud cijenio kao dokaz poslane upravo sa tog broja tj. broja drugotuženog. Iz sadržaja SMS korespondencije je vidljivo da je drugotuženi uvijek tvrdio da je negdje na putu ili u Milanu ili u Šibeniku ili da ide prema Makarskoj izbjegavajući na taj način mogućnost susreta sa tužiteljem. Kada se navedeni dokazi dovedu u međusobnu vezu onda je jasno kako su tuženi sračunato išli na to da prevare tužitelja i da od istog iznude novac, u čemu su uspjeli. Tužitelj nije računao ni sa kakvom dobiti po osnovu datog zajma, a iznos od 1.610,00 KM koji se spominje u notarskoj izjavi kao iznos ugovorene kamate odnosi se na kamatu koju je tužitelj izgubio razročenjem ranije deponovanih i oročenih novčanih depozita, tako da je i tu činjenicu trebalo posebno cijeniti. Odlučna pobuda kod tužitelja prilikom pozajmljivanja novca nikada nije bila imovinska korist, nego isključivo da se pomogne sinu drugotuženog odnosno unuku Lj.C. o kojoj se tužitelj brinuo za vrijeme rata u BiH, međutim, očigledno je da su to tuženi zloupotrijebili. Ovo potvrđuje činjenica da su

tuženi izbjegavali prijem pismena u toku postupka pa je potom advokat Branko Gudalo u stadiju glavne rasprave otkazao punomoć za zastupanje tuženih želeći na taj način očigledno onemogućiti odnosno znatno otežati dalje vođenje postupka, pa je tako sud poziv za glavnu raspravu tuženim morao uručivati putem sudskog kurira. Raniji punomoćnik tuženih Gudalo je izjavio da se tuženi ne nalaze na području BiH i da sa njima nije u kontaktu, da bi isti dan nakon održavanja ročišta na kojem je otkazao punomoć posjetio drugotuženog u njegovoj kući u naselju Gaj u Bugojnu, zbog čega je tužitelj predložio dostavu po sudskom kuriru koji je potom i pronašao drugotuženog na navedenoj lokaciji nakon nekoliko pokušaja dostave. Sve ovo ukazuje da su tuženi skloni prevarnom ponašanju, da je drugotuženi izričito molio tužitelja da njegovom sinu pozajmi novac, da su poruke slane sa švicarskog broja, da je sa tog broja drugotuženi i pozivao tužitelja, da su komunicirali putem telefona, dok tuženi nisu izveli niti jedan dokaz kojim bi eventualno osporili tvrdnje tužitelja, pa je sud ukoliko je bio u sumnji kod primjene člana 8. Zakona o parničnom postupku trebao pribjeći primjeni načela dokazivanja iz člana 123. u vezi sa članom 126. Zakona o parničnom postupku, pa kako nije postupio na navedeni način takvo postupanje ima za posljedicu bitnu povredu odredaba postupka. Navedeni propusti su za posljedicu imali i pogrešnu primjenu materijalnog prava, posebno člana 451. Zakona o obligacionim odnosima koji normira primjenu instituta pristupanja dugu i kojom odredbom je propisano da treće lice stupa u obvezu prema povjeriocu ukoliko se treći obvezao da će ispuniti obvezu. Iz svih provedenih dokaza se takva utvrđenja nesporno nameću. Sud je propustio da posebno cijeni činjenicu porodičnog odnosa između tuženih koji su otac i sin pa je njihovo međusobno dogovaranje u prevari tužitelja i pribavljanja novca od istog izvjesnije od pretpostavke da takvog ponašanja nije bilo. U žalbi je istaknut zahtjev za naknadu troškova sastava žalbe u iznosu od 974,00 KM sa PDV-om 17 % od 165,60 KM.

U odgovoru na žalbu drugotuženi Lj.C. je osporio žalbene navode tužitelja i predložio da se žalba odbije kao neosnovana i u odnosu na drugotuženog potvrdi prvostupanijska presuda. U bitnom je naveo da tokom postupka nije dokazano niti utvrđeno da je drugotuženi pristupio dugu i da se navodno obvezao ispuniti dug, da u notarski obrađenoj izjavi samo prvotuženi priznaje nekakav zelenaški dug te navodi da će ga on lično izmiriti sa znatnom kamatom i troškovima. Odlučna činjenica je da drugotuženi nije bio prisutan kod notara, niti uopće poznaje tužitelja, niti se potpisao na notarsku izjavu, niti je na bilo koji način involviran u ovaj predmet. Tokom postupka nije dokazano da je navodni broj sa kojeg su stizali pozivi i navodno slane poruke zaista broj telefona drugotuženog, niti da je između tužitelja i drugotuženog zaključen nekakav ugovor o zajmu, pa se u takvoj situaciji ne mogu primijeniti ni odredbe člana 451. Zakona o obligacionim odnosima na koje se pogrešno poziva tužitelj. Iskaz svjedoka S.I. je potpuno netačan, neuvjerljiv i neistinit, jer svjedok tumači značenje navodne riječi "riješiti" koja nije potkrijepljena nijednim dokazom i iz koje se ništa ne nazire kako to netačno tvrdi tužitelj u žalbi. Odlučna pobuda, motiv kod tužitelja je bila da od prvotuženog dobije nezakonite kamate, a ne da pomogne prvotuženom. U odgovoru na žalbu je postavljen zahtjev za naknadu troškova sastava odgovora u iznosu od 974,00 KM.

Nakon što je ispitao presudu prvostupanijskog suda u granicama navoda iz žalbe, kao i po službenoj dužnosti sukladno odredbi člana 221. Zakona o parničnom postupku („Službene novine F BiH“ br. 53/03, 73/05, 19/06 i 98/15), ovaj sud je odlučio kao u izreci iz slijedećih razloga:

Iz stanja spisa predmeta i činjeničnih utvrđenja prvostupanjskog suda proizilazi da se prvotuženi D.C. (kasnije promijenio prezime u D.) notarski obrađenom izjavom od 17.07.2019. godine, obvezao lično izmiriti tužitelju na ime više obročnih pozajmica ukupan iznos od 20.015,00 KM sa kamatom u iznosu od 1.600,00 KM, najkasnije do 22.07.2019. godine, koja izjava će služiti kao dokaz priznanja i postojanja ukupnog duga i preuzetih obveza. Cijeneći navode iz ove izjave, prvostupanjski sud je utvrdio da je prvotuženi u cijelosti priznao dug koji tužitelj tužbom potražuje. Međutim, prvostupanjski sud iz navedene izjave nije mogao utvrditi da je i drugotuženi Lj.C. priznao predmetni dug i da je izjava data i na prijedlog drugotuženog jer su to samo navodi prvotuženog koji nisu potkrijepljeni nijednim dokazom, slijedom čega je zaključio da tužitelj nije dokazao da je bio u ugovornom odnosu sa drugotuženim i da se drugotuženi obvezao izmiriti dug prvotuženog, pa je tužbeni zahtjev u odnosu na drugotuženog odbijen kao neosnovan.

Po nalaženju ovog suda, uporište za odbijajuću odluku u odnosu na drugotuženog Lj.C. prvostupanjski sud je imao u provedenim materijalnim i subjektivnim dokazima, iz čijeg sadržaja se ne može zaključiti da se drugotuženi na bilo koji način obvezao da će tužitelju vratiti dug svog sina prvotuženog D.D.. Prvostupanjski sud pravilno zaključuje da eventualna komunikacija tužitelja sa drugotuženim preko mobilnog telefona i putem snimljenih SMS poruka vezano za molbu da prvotuženom pozajmi novac, a da će drugotuženi „snositi“ kamatu i sve troškove, nisu dokazi o postojanju ugovornog odnosa među njima, niti dokaz o stupanju drugotuženog kao trećeg lica u obvezu prema tužitelju pored prvotuženog kao dužnika u smislu odredbe člana 451. Zakona o obligacionim odnosima. Prvostupanjski sud je pravilno cijenio i iskaz saslušanog svjedoka S.I. iz kojeg se može jedino zaključiti da je tužitelj pozajmljivao novac prvotuženom, što nije ni sporno, dok se iz razgovora sa drugotuženim kako ga je interpretirao svjedok, ne može izvesti zaključak da je drugotuženi ovom svjedoku rekao da će on osobno vratiti dug svog sina tužitelju. Također, sadržaj notarske izjave u dijelu da je do sačinjavana izjave kod notara o pozajmljenom novcu došlo na inicijativu D. oca Lj.C., nije dokaz o obvezivanju drugotuženog prema tužitelju.

Prema tomu, žalbom tužitelja se neosnovano istrajava na tomu da je prvostupanjski sud pogrešno primijenio materijalno pravo odnosno odredbu člana 451. Zakona o obligacionim odnosima, te da je propustio da posebno cijeni činjenicu porodičnog odnosa između tuženih koji su otac i sin, te da je njihovo međusobno dogovaranje u prevari tužitelja i pribavljanju novca od istog izvjesnije od pretpostavke da takvog ponašanja nije bilo.

Naime, ugovor o pristupanju dugu u smislu odredbe člana 451. Zakona o obligacionim odnosima je ugovor između povjerioca i trećeg kojim se treći obvezuje povjeriocu ispuniti njegovo potraživanje od dužnika, tako da stupa u obvezu prema povjeriocu uz dužnika. Dakle, radi se o istoj obvezi, međutim, pravne osnove nastanka obveze su potpuno različite. Dok obveza dužnika nastaje sklapanjem glavnog ugovora, to treći i povjerilac sklapaju po svemu drugi ugovor, premda se radi o istovjetnoj obvezi u sadržajnom smislu. U konkretnom slučaju, nije sporno da su tužitelj i prvotuženi D.D. zaključili ugovor o zajmu (glavni ugovor), međutim, provedenim dokazima tužitelj nije dokazao da je sa drugotuženim (trećim) zaključio ugovor o pristupanju dugu iz zaključenog ugovora o zajmu kojim bi se drugotuženi obvezao tužitelju ispuniti njegovo potraživanje koje ima prema prvotuženom kao

dužniku. Okolnost da su tuženi otac i sin nije od značaja za drugačiju odluku ovog suda.

Kako žalbenim navodima nije dovedena u pitanje pravilnost i zakonitost pobijanog dijela presude, ovaj sud je primjenom odredbe člana 226. Zakona o parničnom postupku odbio žalbu tužitelja kao neosnovanu i u odbijajućem dijelu (stav 2. izreke) potvrdio presudu prvostupanjskog suda, dok u preostalom dijelu u kome se nije pobijala (stav 2. izreke) prvostupanjska presuda ostaje neizmijenjena.

Zahtjev drugotuženog Lj.C. za naknadu troškova sastava odgovora na žalbu u iznosu od 974,00 KM odbijen je kao neosnovan, jer ova radnja po ocjeni ovog suda nije bila potrebna za vođenje postupka.

Predsjednica vijeća
Stana Imamović